

gav derved, at den Opgave, de havde taget op, og som de ogsaa vare fuldt berettigede til at tage op, var en Revision. Det tredje Mindretal, som ganske vist formelt foreslaar at gaa bort fra al Tyendelovgivning, fremhæver og understreger i sin Betænkning, at ogsaa det ønsker en Tyendelovgivning; Forskellen er den, at de to første Mindretal ønske en Lovgivning om Retsforholdet mellem Tyende og Husbond, saa længe der eksisterer et saadant Forhold, medens det tredje Mindretal, som formelt foreslaar Ophævelsen af Tyendeloven, i sin Betænkning kræver en Tyendelov, der ikke skal gælde for Tyendet længere end til dets 18de Aar. Men det gør mere end kræve en Beskyttelseslov for det umyndige Tyende, thi det udtaler i sin Betænkning, at et Grundlag for en moderne Beskyttelseslov for det umyndige Tyende kan man finde i de Udkast, som de to første Mindretal have foreslaaet. Man vil altsaa se, at dette sidste Mindretal ikke, som det rent formelt ser ud til, principielt hævder; Ingen Tyendelov.

Jeg skal om Tyendekommissionens Arbejde endnu kun sige, at det Arbejde, der er nedlagt i den afgivne Betænkning, som er omdelt i dette Ting, er efter min Mening et fortjenstfuldt Arbejde. Man har der samlet saa at sige alle de historiske Traade — og de ere ikke faa —, der knytte sig til dette Forhold, i en let tilgængelig og let overskuelig Form, og for dette fortjener Kommissionens Sekretær, Jensen-Stevns, en særlig Tak. Det Arbejde, han har gjort ved at udrede den historiske Traad, om man vil, der gaar gennem Udviklingen paa Tyenderettens Omraade her i dette Land, saavel som i andre Lande i Europa, er fortjenstfuldt ikke mindst derved, at det er gjort tilgængeligt i en saa let overskuelig Form, som Tilfældet er.

En anden Ting, som heller ikke er af ringe Betydning, er naaet ved Tyendekommissionens Arbejde. Jeg skal minde om, at vi her i Tinget i adskillige Aar have haft undertiden ret skarpe Debatter om Realkreditens Forhold til Tyendets tilgodehavende Løn. Kommissionen søgte at træde i Forbindelse med kompetente Institutioner paa Realkreditens Omraade og fik fra dem Udtalelser, der ere af overordentlig Værdi med Hensyn til Realkreditens Stilling til Udbetalingen af Tyendets fortjente, men ikke udbetalte Løn. De Debatter, som have været førte angaaende dette Forhold, kunne vi, tror jeg, i Fremtiden komme over paa en langt bedre,

naturaligere og behageligere Maade, end Tilfældet har været i de Aar, hvor vi her i denne Sal have maattet drøfte det, tidt under meget skarpe Former.

Jeg skal dernæst med nogle Ord om tale Tyendeloven af 10. Maj 1854, som jeg i Begyndelsen af mit Foredrag nævnede var Grundlaget. I Udtalelser, der fremkom fra forskellige Sider før Nedsættelsen af Tyendekommissionen, blev det fremhævet, at den var forældet, at den burde revideres o. s. v. Fra anden Side blev der hævdet, at Tyendeloven af 1854 var en udpræget Klasselov, og at man af den Grund skulde bort fra den. Dette er en grundig Misforstaaelse. Hvad Tyendeloven af 10. Maj 1854 afløste, var Tvangsforhold, Undertrykkelsesforhold for den tjenende Klasse. Da kunde man tale om Klasselove, da kunde man tale om, at Tyendeklassen ved de forskellige Love og Forordninger blev trykket ned i en Samfundsklasse, hvis enkelte Individuer blev betegnede som lig med Løsgængere og andre løse Eksistenser. Men det var netop det, som Tyendeloven af 1854 hævdede den tjenende Klasse op fra, for saa vidt som en Lov kan gøre det. At der blev tilbage adskillige Ting, som senere bleve rettede ogsaa ved vedtagne Love, saaledes Loven af 29. Marts 1867, som forbød, at der i Tyendets Skudsmaalsbøger maatte gives noget som helst Skudsmaal af private eller det offentlige. Dette har man Ret til at betegne som et betydeligt Fremskridt paa dette Omraade. Thi det er det ene af de store Anklagepunkter mod Tyendeloven, som have været rejste, at man har sagt: Hvorfor skal denne Samfundsklasse og den alene være forsynet med Skudsmaalsbøger? Hvorfor skal den melde Afgang og Tilgang? Hvorfor skal Husbonden have Ret til at indføre i Skudsmaalsbogen, hvad han fandt for godt med Hensyn til den tjenende? Man har ogsaa talt om adskillige andre Ting paa Tyendelovens Omraade, man har betegnet som noget, der gav den et udpræget Tilskud af at være en Klasselov. Man har talt om Hustugten og om adskillige andre Ting. Men sikkert er det, Livet har formet Forholdet paa en Maade, som jeg synes, at alle Samfundsklasser i Virkeligheden maatte være tilfredse med.

Man har sagt og sagt med Rette: Hvorfor skulle vi egentlig gaa til en Revision af den Tyendelov, vi have? Hvorfor skulle vi i det hele drøfte dette Spørgsmaal under saa skarpe Former, som Tilfældet er? Thi — er der mange, der sige — vi mærke slet ikke, at vi have en